

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

Der er altså ikke ved dette lovforslag på nogen måde sket indskrænkninger i de enkelte medlemmers eller i folketingets adgang til at følge udenrigspolitikken, tværtimod. Hvor meget så folketinget eller rigsdagen tidligere har gjort brug af den mulighed, som udenrigsnævnet gav for at skaffe oplysninger om udenrigspolitiske spørgsmål, er det vel ikke så let at besvare, men jeg tror dog, at heller ikke det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft kan nævne tilfælde, hvor medlemmer eller grupper her i tinget overfor en regering har fremsat ønske om at få møde om et udenrigspolitisk spørgsmål og dette er blevet nægtet.

En regering har naturligvis i udenrigspolitiske spørgsmål et parlamentarisk ansvar overfor folketinget, men der er ganske rigtigt den forskel, at i udenrigspolitiske spørgsmål kan en regering træffe afgørelser, som binder landet i højere grad, end tilfældet vil være i en række andre spørgsmål. Netop udfra det synspunkt insisterede vi i forfatningskommissionen meget stærkt på, at det udenrigspolitiske nævn blev grundlovsfæstet, og at det i grundlovsbestemmelsen samtidig blev fastslået, at det var en pligt for en regering i disse spørgsmål, der ikke på samme måde som andre spørgsmål i alle tilfælde kan forelægges til almindelig offentlig diskussion i tinget, at orientere folketinget gennem det udenrigspolitiske nævn. Jeg må dog efter mange års erfaring sige, at jeg kender intet tilfælde, hvor en regering har undladt at drøfte spørgsmål med rigsdagens eller folketingets repræsentanter i udenrigsnævnet, såsnart der er rettet henvendelse derom, og i anledning af den fremstilling, det ærede medlem hr. Jørgen Gram gav af behandlingen af disse spørgsmål i udenrigsnævnet — at behandlingen ikke var tilstrækkelig omhyggelig, og at der ikke var tid nok — må jeg i sandhedens interesse oplyse, at der ikke i den tid, jeg har siddet i nævnet — og jeg har dog siddet der i adskillige år som repræsentant for mindretalssynspunkter — har været truffet afgørelser, som jeg var imod, der ikke er blevet udsat til senere, hvis jeg har udtalt ønske derom; når jeg har insisteret på en udsættelse, er der altid taget hensyn dertil, selvom sagen senere kom

til drøftelse i folketinget. Jeg har ingen erfaring for, at de skiftende udenrigsministre nogensinde har rejst indvendinger imod, at der blev taget skyldigt hensyn til synspunkter fra de enkelte medlemmer i udenrigsnævnet, og det gælder både den almindelige behandling af sager i nævnet og de tilfælde, hvor der er fremsat ønske om, at spørgsmålet skulle forelægges til offentlig drøftelse i tinget.

Jeg hilser med tilfredshed, at vi i den nye grundlov fik indsat bestemmelser, der udvider folketingets muligheder for at følge udenrigspolitikken, og da det foreliggende lovforslag er i nøje overensstemmelse med indholdet af den pågældende grundlovsbestemmelse, som jeg og mit partis repræsentanter har været meget ivrige for at få gennemført, hilser jeg også forslaget med tilfredshed og anbefaler det til en velvillig behandling her i tinget.

Aksel Larsen: Det er i grundloven fastsat, at der skal være et udenrigspolitisk nævn med de i grundloven angivne beføjelser, og at nærmere bestemmelser derom skal fastsættes ved lov. Følgelig kan vi ikke have noget at erindre imod, at man her vedtager en lov om det udenrigspolitiske nævn. Gå så vidt som til direkte at anbefale lovforslaget kan vi imidlertid ikke. Vi er af den opfattelse, at det ikke er noget fremskridt, der er sket ved, at det udenrigspolitiske nævn er blevet grundlovsfæstet, men at der desværre er store muligheder for, at det vil vise sig at være et praktisk tilbageskridt. Det er rigtigt, at formelt får regeringen nu pligt til at rådføre sig med nævnet forud for alle udenrigspolitiske beslutninger af større rækkevidde, men det er klart, at reelt kommer dette til at betyde, at tyngdepunktet i behandlingen af udenrigspolitikken yderligere bliver forlagt bort fra folketinget over til regeringen og til det udenrigspolitiske nævns lukkede og hemmelige møder.

Jeg må sige, at jeg var ikke så lidt forbavset over mange afsnit i det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre)s tale. Han blev ved og blev ved at pointere, at gennem grundlovsændringen, gennem det ændrede udenrigspolitiske nævn havde folketinget nu fået udvidet adgang til at følge med i udenrigspolitikken, være orienteret